

Salicornia pusilla J. Woods over het hoofd gezien?

G.H. Brand (Schuttershofstraat 5, 4301 AZ Zierikzee)

Salicornia pusilla J. Woods overlooked?

Four records of *Salicornia pusilla* J. Woods for the Netherlands are mentioned, one being recently made by the author on the Slikken van Viane (IVON 43.51.11) on a high, dry and more or less sandy part of this salt marsh.

Van *Salicornia pusilla* J. Woods, de Eenbloemige zeekraal, werd tot voor kort algemeen aangenomen dat ze niet tot de Nederlandse flora behoort. Bij toeval kwam in de loop van 1986 aan het licht dat de soort niettemin een aantal malen in ons land is gevonden en ook nu in Nederland voorkomt.

Allereerst bleek bij het bestuderen van het *Salicornia*-materiaal van het Rijksherbarium dat *S. pusilla* in 1927 verzameld werd in de Balgzandpolder (IVON 14.14). Omdat het exemplaar indertijd door D. Bakker werd gedetermineerd als *S. herbacea* L. bleef deze vondst tot vorig jaar onopgemerkt.

Na deze ontdekking ondernomen literatuuronderzoek leverde twee vermeldingen op: Van Feekes¹, die opgeeft *S. disarticulata* Moss (= *S. pusilla*) te hebben gezien op het Amstelmeerstrand (IVON 14.25) in het begin van de jaren dertig en van De Langhe c.s.² die Zeeland als groeiplaats opgeeft. Bij navraag blijkt het hier te gaan om een vondst uit de jaren zestig in de Braakman (IVON 54.15).

Tenslotte werd nog een nieuwe, actuele vindplaats ontdekt: in oktober 1986 besloot ik naar aanleiding van deze vondsten te gaan uitkijken naar *S. pusilla* en verrassend genoeg leverde dat snel resultaat op. Op de Slikken van Viane (IVON 43.51.11) bij Oosterland op Schouwen-Duiveland trof ik enige honderden exemplaren van de Eenbloemige zeekraal aan.

Het lijkt niet vergezocht te veronderstellen dat *S. pusilla* vaker over het hoofd is gezien. De omstandigheid dat de planten groeiden op een vanaf de Oosterscheldedijk gemakkelijk bereikbaar terrein, versterkt die indruk nog. De onaantrekkelijkheid van het geslacht *Salicornia* (behalve dan als groente!) en het geringe verschil tussen *S. pusilla* en *S. brachystachya* zal er wel niet vreemd aan zijn. Wie kijkt er nu naar zeekraal!

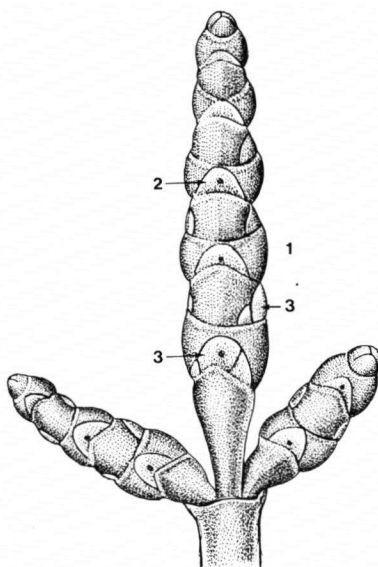

Fig. 1. Bovenste schijnaren van *Salicornia pusilla* J. Woods; 1: terminale schijnaar; 2: éénbloemige cyme; 3: meerbloemige cymes aan de basis van de schijnaar.

Wie er, ondanks dat, toch aandacht aan besteedt – wat het beste in de bloeitijd omstreeks september kan gebeuren – zal zien dat het geringe verschil tussen *S. pusilla* en de andere Nederlandse *Salicornia*'s wel een onmiskenbaar verschil is.

Waar *S. brachystachya* en *S. dolichostachya* namelijk driebloemige cymes in de schijnaren hebben, heeft *S. pusilla* voor het merendeel éénbloemige schijnaren. Slechts nu en dan komen twee- of drietallige cymes voor en dan meestal aan de bases van de schijnaren (zie figuur 1).^{3 4 5 6 7 8} Een op afstand onzichtbaar maar van dichtbij duidelijk verschil!

De Eenbloemige zeekraal groeit voornamelijk op hoog gelegen, tamelijk droog en vaak zandig schor.^{2 4 5 6 8 9} Ook de vondst uit 1986 komt van zo'n biotoop. *Salicornia pusilla* is endemisch voor Europa¹⁰ en komt behalve in Nederland voor langs de zuidelijke kusten van Ierland en Engeland en langs de kust van het vasteland van Europa van Nantes tot en met België.^{2 10 11}

Het lijkt niet onwaarschijnlijk dat gericht zoeken meer vindplaatsen zal opleveren van deze in heel haar verspreidingsgebied zeldzame soort.

1. W. Feekes, 1936. De ontwikkeling van de natuurlijke vegetatie in de Wieringermeerpolder, de eerste groote droogmakerij van de Zuiderzee. Ned. Kruidk. Arch. 46: 1–296.
2. J.E. de Langhe, L. Delvosalle, J. Duvigneaud, J. Lambinon & C. Vanden Berghen, 1983. Flora van België, het Groothertogdom Luxemburg, Noord-Frankrijk en de aangrenzende gebieden. Meise.
3. J.B. Bouzille & M. Godeau, 1979. *Salicornia pusilla* woods. Nouvelle espèce de la flore Vendéenne. Bull. Soc. Sc. nat. de l'Ouest de la France, Nouv. Sér. 1: 21–22.
4. A.R. Clapham, T.G. Tutin & E.F. Warburg, 1962. Flora of the British Isles, 2nd Ed. Cambridge.
5. D.H. Dalby, 1956. Field Meetings 1955, Hayling Island, Hampshire. Proc. Bot. Soc. of the British Isles 2: 185–186.
6. M. Godeau, 1976. Les Salicornes de la presqu'île Guérandaise. Bull. Soc. Sc. nat. de l'Ouest de la France 74: 6–8.
7. M. Godeau, 1976. Nouvelles stations armoricaines de *Salicornia pusilla* woods. Bull. Soc. Sc. nat. de l'Ouest de la France 74: 9–10.
8. M. Godeau, 1978. *Salicornia pusilla* woods dans la presqu'île Guérandaise: Répartition, hybridation. Bull. Soc. Sc. nat. de l'Ouest de la France 76: 46–50.
9. C.E. Moss, 1911. Some species of *Salicornia*. J. of Bot. 49: 177–185.
10. J. Jalas & J. Suominen, 1980. Atlas Florae Europaeae 5. Helsinki.
11. F.H. Perring & S.M. Walters, 1976. Atlas of the British Flora. Wakefield.